

ПРАВОВА ОСВІТА

DOI: 10.18372/2307-9061.62.16501

УДК 378.4:340(045)

М. Г. Луцький,
ректор, доктор технічних наук, професор
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1678-3196>

СУЧАСНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК НАУКОВО-ІННОВАЦІЙНИЙ ЦЕНТР

Національний авіаційний університет
проспект Любомира Гузара, 1, 03680, Київ, Україна
E-mail: lutskyi.maksym@npp.nau.edu.ua

Мета: обґрунтувати особливості інноваційного розвитку як пріоритету державної політики України та визначити основні шляхи розбудови сучасного закладу вищої освіти як науково-інноваційного центру. **Методи:** для досягнення визначеної мети були використані загальні та спеціальні наукові методи. Використання цих методів дозволило окреслити проблеми інноваційного розвитку сучасної вищої освіти та науки, перетворення вітчизняних університетів у центри інноваційного розвитку. **Результати:** підкреслюється необхідність унормування правових, економічних та організаційних засад державного регулювання інноваційної діяльності. Відзначається провідна роль закладу вищої освіти як унікальної соціальної інституції, що забезпечує створення та розвиток інтелектуального потенціалу держави. Проаналізовані засади розбудови Національного авіаційного університету як інноваційного центру освітньої та авіаційно-космічної галузі, сформульовані основні засоби, методи та процедури такої розбудови. Окреслені стратегічні принципи інноваційного розвитку Національного авіаційного університету, охарактеризовані критерії системного оцінювання його інноваційного потенціалу та визначені базові пріоритети розвитку з урахуванням глобальних викликів. Акцентовано увагу на проблемах інноваційного розвитку науково-педагогічного персоналу в умовах цифровізації суспільства. Узагальнено наукові погляди на сучасні університети як науково-інноваційні центри, які забезпечують унікальну функцію інтеграції суспільства знань шляхом забезпечення взаємодії з генерації, обміну та трансферу знань. **Обговорення:** проблеми інноваційного розвитку системи вітчизняної вищої професійної освіти та шляхи їх розв'язання.

Ключові слова: заклад вищої освіти; інноваційний центр; інноваційний розвиток; Національний авіаційний університет.

Людство перебуває на етапі цивілізаційного розвитку, що характеризується інноваційним прогресом, пріоритетом якого на протигагу матеріальним техніко-технологічним надбанням суспільства стають надбання інтелектуальні. На зміну технологічному виробництву приходить інноваційне виробництво як умова ефективного функціонування «економіки знань» [5]. Її рушієм є сучасні знання, які забезпечують перевагу інтелектуальних навичок

над технічними, а також якісну трансформацію структури професійної діяльності фахівців, переорієнтовуючи її на розвиток мотивації, активності та творчості.

Сучасний фахівець – це професіонал із інноваційним типом мислення, спроможний розвивати наукомісткі технології та використовувати їх для створення конкурентоспроможних товарів та послуг. У процесі інноваційної діяльності створюються нові знання, інтелектуальні продукти,

інноваційні програми та проекти; новітнє виробниче обладнання та виробнича інфраструктура; нестандартні організаційно-технічні, виробничі, адміністративні, екологічні, комерційні рішення; прогресивні технології видобування та перероблення сировинних ресурсів з урахуванням глобальних викликів, що постають перед людством.

Інноваційний розвиток є одним із пріоритетів державної політики в усьому світі, зокрема, й в Україні. Зауважимо, що після стійкого зростання рівня інноваційної активності та досягнення нашою державою максимуму в 2018 році (у рейтингу Глобального інноваційного індексу Україна посіла 43 місце серед 132 країн світу), спостерігається зниження цього показника: 45 місце – у 2020 році та 49 – у 2021 році [11]. Це зумовлено як об'єктивними соціально-економічними чинниками, так і особливостям національного інноваційного середовища, що потребує подальшого розвитку. Хоча в Україні на сьогодні функціонують понад 40 індустриальних парків, близько 30 наукових парків, понад 15 технопарків, понад 20 центрів інновацій та технологічного трансферу, близько 25 інноваційних бізнес-інкубаторів, незначною залишається частка інноваційно-виробничих об'єднань, стартап-шкіл, венчурних та інвестиційних фондів та центрів науково-технічної діяльності [9].

Стратегією розвитку сфери інноваційної діяльності в Україні до 2030 року визначено, що розвиток інноваційного потенціалу є не лише умовою динамічної розбудови держави, а й засобом гарантування її безпеки та суверенітету, конкурентоспроможності у сучасному світі. При цьому основними шляхами розбудови інноваційного суспільства є створення сприятливого нормативно-правового поля для суб'єктів інноваційної діяльності, розвиток інноваційної інфраструктури та методично-консалтингового забезпечення, розширення міжнародних зв'язків, підвищення рівня конкурентоспроможності через розгортання культурно-просвітницької діяльності, формування інноваційної культури, удосконалення системи професійної освіти та її спря-

мування на забезпечення успішної кар'єри випускника на сучасному високотехнологічному підприємстві, у науковій та викладацькій діяльності.

Відтак актуальним є формування національної інноваційної екосистеми, спрямованої на якісне удосконалення функціонування її елементів, до яких віднесено: заклади вищої освіти, наукові установи та їх співробітники; фізичні та юридичні особи, які створюють нові технологічні рішення, засоби виробництва, продукти, товари та послуги, а також надають різні види послуг під час впровадження новацій (проектно-конструкторські та технологічні роботи, маркетингові, навчально-тренінгові, юридичні, патентні послуги); юридичні особи, що забезпечують впровадження новацій (стартапи, малі, середні та великі вітчизняні й іноземні компанії); інвестори, які забезпечують фінансування або управління фондами; різноманітні організації та асоціації, що здійснюють експертну та інформаційно-консультативну підтримку національної інноваційної екосистеми [9].

Унормувати правові, економічні та організаційні засади державного регулювання інноваційної діяльності має Закон України «Про підтримку та розвиток інноваційної діяльності», проект якого було внесено Кабінетом Міністрів України 2021 року. Його норми встановлюють форми стимулювання та підтримки державою інноваційної діяльності як основи розвитку вітчизняної економіки інноваційним шляхом. Цим законом будуть визначені такі ключові категорії, як інноваційна діяльність (сукупність заходів наукового, науково-технічного, технологічного, організаційного, фінансового та комерційного характеру, спрямованих на створення, впровадження, поширення та реалізацію інновацій, а також на створення, розвиток інноваційної інфраструктури та забезпечення її діяльності), інноваційна інфраструктура (фізичні та юридичні особи, сукупність суб'єктів публічного і приватного права, які забезпечують розвиток і підтримку інноваційної діяльності). А також елементи інноваційної інфраструктури, зокрема: бізнес-акселератор; бізнес-інкубатор; інноваційний кластер; інноваційний парк; інноваційний хаб; спін-оф компанія; технологічна платформа; фонд

підтримки інноваційної діяльності; центр трансферу технологій; центр Індустрії 4.0 тощо [8].

У суспільстві знань провідна роль відводиться центрам створення та розвитку інтелектуального потенціалу держави як провідного чинника соціально-економічної розбудови суспільства. Такі центри є ключовим складником національної інноваційної екосистеми в умовах посилення інтеграції наукової та освітньої діяльності, поглиблення співпраці наукових установ та закладів вищої освіти на загальнодержавному та міжнародному рівнях. Хоча сучасні новітні знання та технології створюються закладами освіти різних рівнів, науково-дослідними установами та високотехнологічними компаніями, університети залишаються унікальними соціальними інституціями, в яких відбувається відтворення інтелектуальної еліти, яка потім генерує знання в різноманітних галузях.

Результатом інноваційної діяльності університету є створення та впровадження інноваційних продуктів і послуг. Її основними видами в закладах вищої освіти визначено освітню інноваційну діяльність, що реалізується шляхом створення інноваційних навчальних курсів і тренінгів, відтворення інноваційних кадрів та формування навичок інноваційної діяльності у викладачів, наукових працівників, аспірантів, докторантів, студентів, виконання фундаментальних і прикладних наукових досліджень, розвиток інфраструктури нововведень, просування на ринку результатів дослідницької діяльності, розроблення та реалізація комплексних проєктів і програм інноваційного розвитку [10].

Таким чином, важливою ознакою сучасного інноваційного університету є спроможність його викладачів, наукових співробітників, аспірантів, докторантів та студентів створювати та реалізовувати власні інноваційні напрацювання, впроваджувати в практику результати наукових досліджень і розробок.

Саме в таких пріоритетних напрямках здійснюється розбудова Національного авіаційного університету (НАУ) як інноваційного центру освітньої та авіаційно-космічної галузі. Важ-

лива увага приділяється забезпеченню якості освітньої діяльності в університеті як умови його конкурентоспроможності, що досягається через застосування інноваційного менеджменту. Ключовим чинником інноваційного розвитку закладу є створення та забезпечення функціонування єдиного інтегрованого інформаційного середовища як сукупності інформаційної інфраструктури, програмно-технічних засобів, методів та процедур [3]:

- поглиблення індивідуалізації освітнього процесу для здобувачів шляхом удосконалення їх індивідуальних навчальних планів, орієнтованих на особистісні освітні траєкторії;

- розширення можливості щодо вибору освітніх програм міжнародних університетів-лідерів;

- залучення більшості здобувачів вищої освіти до повноцінної англомовної форми навчання як умова інтеграції до світового освітнього простору, широке упровадження в освітній процес принципів «TRAINAIR PLUS» ICAO;

- утвердження принципів доступності та варіативності навчання, запровадження таких інноваційних форм, як дистанційне, онлайн, змішане, дуальне тощо;

- посилення інтеграції освітнього процесу в університеті та його відокремлених структурних підрозділах;

- формування новітнього освітнього середовища, що забезпечує не лише професійне становлення здобувачів вищої освіти, а і їхній особистісний розвиток тощо.

Розроблення інноваційної політики НАУ передбачає визначення цілей і стратегії розвитку на перспективу з урахуванням наукових досягнень та досвіду. В університеті започатковано стратегію наукового пошуку світового рівня, спрямовану на успішне вирішення актуальних науково-технічних питань, пов'язаних з проблемами діагностики та безпеки об'єктів авіакосмічного та загального призначення, соціуму та довкілля.

Досягнення перспективних цілей, визначених Інноваційною стратегією наукового пошуку НАУ, здійснюється шляхом розв'язання таких першочергових завдань: розвиток вітчизняної системи наукових досліджень, орієнтованої на подальшу реалізацію інновацій у виробництві й

промисловості; посилення державної підтримки розвитку дослідницьких університетів, технопарків, кластерів, високотехнологічних інноваційних підприємств, інноваційних бізнес-інкубаторів, венчурних фондів як складників інноваційної інфраструктури; ініціювання спрощення системи реєстрації національних патентів; упровадження системи штучного інтелекту та розроблення сучасних когнітивних технологій, алгоритмів і програмно-технічних засобів планування та управління транспортними потоками, безпілотними цивільними та військовими системами, сервісами побутового, соціального, медичного, військового призначення; започаткування інтелектуальних систем розпізнавання образів (технічного зору, мовлення); створення стратосферних безпілотних систем моніторингу та зв'язку; розвиток систем супутникового зв'язку, навігації та спостереження [4, с. 8].

Упровадження інноваційної стратегії сприятиме отриманню фундаментальних наукових результатів за такими напрямками: авіаційно-космічні технології; інформаційні технології: кібербезпека, штучний інтелект; екобіотехнології; енергозберігаючі технології; матеріалознавство.

Нарощення інноваційного потенціалу університету можливе за умови подолання зовнішніх та внутрішніх загроз, що актуалізуються в сучасних умовах. До зовнішніх можна віднести такі: недостатня гнучкість державної інноваційної політики, що має враховувати європейські та світові тенденції інноваційного розвитку суспільства, а також національні пріоритети, зокрема стратегічні напрями розбудови авіаційної та аерокосмічної галузей, вітчизняної науки та освіти, інноваційного виробництва; недосконалість інноваційного менеджменту, механізмів міжгалузевої та міжнародної інноваційної співпраці, міжгалузевої системи формування замовлень на інноваційні розробки та підготовку фахівців, здатних до інноваційної продуктивної діяльності; недосконалість механізмів забезпечення державної підтримки розвитку пріоритетних напрямів науки і техніки, фундаментальних і прикладних наукових досліджень, результатом

яких є інноваційні розробки, зокрема й в авіаційно-космічній галузі, інноваційного розвитку університетів та їх становлення як національних інноваційних центрів; регуляторні бар'єри щодо утворення на базі закладів вищої освіти інноваційних структур; доступність для здобувачів фахової освіти за кордоном та недостатня конкурентоспроможність у світовому науково-освітньому просторі окремих вітчизняних закладів вищої освіти. Найбільш вагомими внутрішніми загрозами є: недостатня інноваційна взаємодія університетів із галузевими та академічними науково-дослідними установами, підприємствами та організаціями; недосконалість, а почасти й відсутність інтегрованих міждисциплінарних програм формування та розвитку інноваційної компетентності інженерно-технічних працівників та управлінців; недостатня увага до проблеми розвитку освітнього менеджменту за моделлю інтеграції освітнього, інноваційного та проектного менеджментів.

З метою створення умов для подолання зовнішніх і внутрішніх загроз були визначені стратегічні принципи інноваційного розвитку Національного авіаційного університету з урахуванням положень Закону України «Про вищу освіту»: забезпечення інноваційного розвитку суспільства шляхом підготовки інноваційних фахівців авіаційної галузі шляхом неперервного оновлення, поглиблення їх знань, компетентностей упродовж усієї професійної діяльності; формування інноваційного науково-освітнього середовища, що забезпечує якість освітніх послуг та конкурентні переваги для випускників університету; випереджальний розвиток технологій організації та управління освітнім процесом у закладах вищої освіти; забезпечення міждисциплінарності в освіті та науці; увідповіднення ринків інноваційних технологій і продуктів та освітніх послуг; переорієнтованість університетської освіти на підготовку фахівців нового покоління, здатних до інноваційної діяльності, постійного творчого пошуку, інструментів розв'язання проблем сучасного глобалізованого світу; цілісність інноваційного розвитку як інтеграція процесів дослідницької, проектної, навчальної та впроваджувальної діяльності; інтеграції систем науки, освіти, виробництва; непере-

рвність оновлення знань та компетентностей; самореалізація та саморегулювання як ключові характеристики автономії закладу вищої освіти, його інноваційного розвитку; інноваційне партнерство, що передбачає органічну взаємодію освітніх, наукових, виробничих державних і приватних структур, громадських організацій (міжнародне, міжвузівське, міжгалузеве інноваційне партнерство); урізноманітнення методів та технологій навчання і наукових досліджень; реалізація в освітньому процесі компетентнісного підходу як умови формування у здобувачів університетської освіти здатності до професійно-особистісного розвитку, а відтак, і забезпечення якості сучасної вищої освіти.

Основними критеріями системного оцінювання розвитку інноваційного потенціалу закладу вищої освіти визначено: рівень інтеграції інноваційної освітньо-наукової, дослідницької та практичної діяльності, зокрема у контексті сприяння інноваційному розвитку авіаційно-космічної галузі; удосконалення змісту університетської освіти на засадах міждисциплінарності та його зорієнтованість на формування інтегрованих компетентностей; розвиток інноваційної компетентності науково-педагогічних працівників та управлінського персоналу університету; запровадження сучасних мережних моделей інноваційних відносин; застосування в освітньо-науковому процесі таких інноваційних методів як концептуальне моделювання, управлінське консультування, проєктна навчально-наукова діяльність; наявність мережі спільних інноваційних структур на зразок інноваційних кластерів та індустріальних парків; зростання обсягу інноваційної продукції; залучення науково-педагогічних працівників, студентської та аспірантської спільноти до розроблення інноваційних енергозберігаючих, природоохоронних, екологічно чистих та безпечних технологій; широке використання в освітній і науковій діяльності ІК-технологій; залучення студентів до інноваційного підприємництва, участь в інноваційних галузевих програмах і проєктах; цифровізація освітньо-наукового процесу.

Особлива увага приділяється пріоритетам спільного інноваційного розвитку з урахуванням глобальних інноваційних викликів: реалізація інноваційних моделей в умовах глобальної цифровізації (Індустрія 4.0.); міжнародні інноваційні проєкти світової аерокосмічної індустрії, застосування, розвитку, впровадження глобальних систем GMES, GEOSS, GNSS; актуалізація інноваційних стратегій освіти впродовж життя, орієнтованих на глобальні цінності сталого розвитку та інноваційних ІТ-моделей неперервної освіти.

Базовими пріоритетами інноваційного розвитку НАУ є:

- зміцнення інноваційної інтеграції структурних підрозділів університету (інститутів, факультетів) та галузевих підприємств і об'єднань, ініціювання спільних інноваційних розробок;
- підготовка висококваліфікованих фахівців, орієнтованих на потреби конкретної галузі;
- сприяння конкурентоспроможності національної авіаційно-космічної галузі;
- становлення НАУ як національного центру стратегічних досліджень глобальних інноваційних викликів;
- розроблення та впровадження інноваційних міждисциплінарних програм неперервного оновлення змісту вищої професійної освіти, орієнтованої на підготовку компетентних фахівців нової формації;
- інтеграція до міжнародних авіатранспортних систем, міжнародної організації цивільної авіації ICAO, глобальних систем космічного моніторингу (GMES), глобальних навігаційних супутникових систем (GNSS), міжнародних програм наземної і космічної діагностики;
- запровадження інноваційно-технологічних моделей четвертого покоління, що забезпечують поєднання цифрових, робототехнічних, авіаційних, космічних, кліматичних технологій та передбачають застосування альтернативних джерел енергії та новітніх матеріалів;
- упровадження міжгалузевого системно-інноваційного менеджменту відповідно до міжнародних стандартів сталого розвитку ISO і авіаційних стандартів.

Важливими чинниками інноваційного розвитку є запровадження методології високо-технологічного розвитку авіаційної галузі у

поєднанні з досягненнями енергетичної та соціально-екологічної безпеки, інноваційних моделей глобальної кліматичної стратегії, цифрових технологій ІТ-індустрії (3D-моделі, хмарні обчислення, онлайн-технології), створення єдиної освітньо-галузевої ІТ-мережі для ефективного впровадження інновацій через навчання, підвищення інноваційності структурних підрозділів відповідно до моделей європейських дослідницьких університетів та набуття НАУ статусу міжнародного дослідницького університету, створення на базі університету міжгалузевих інноваційних структур (територіальних кластерів інноваційних інфраструктур аеропортів, індустріальних робототехнічних парків), підвищення фахової компетентності науково-педагогічного персоналу.

Доктрина розвитку Національного авіаційного університету передбачає за головну стратегічну ціль вихід на позиції лідерства у світовій освітньо-науковій сфері щодо надання освітніх послуг, підготовки, підвищення кваліфікації та перепідготовки фахівців різних освітніх ступенів, виконання наукових досліджень та дослідно-конструкторських робіт [1].

Поступ і подальша розбудова університету здійснюється за такими основними напрямками:

- 1) підвищення якості освітнього процесу та наукової діяльності;
- 2) оптимізація структури та системи управління університету;
- 3) створення сприятливих умов для працівників та студентів.

Якість освітнього процесу визначається інноваційністю студентів, викладачів та науковців, рівнем матеріально-технічного забезпечення, інфраструктурою освітнього процесу, зокрема використанням інноваційних освітніх технологій.

За оцінками роботодавців, досить високий рівень загальноосвітньої та фундаментальної підготовки випускників університету досить часто не знаходить застосування у реальній практичній діяльності та виявляється незатребуваним. Серед причин такого стану можна виокремити: слабе уявлення про корпоратив-

ну культуру і відсутність навиків роботи в колективі відповідно до прийнятих норм і правил; незнання бізнес-процесів та особливостей реального бізнес-середовища в цілому практично за всіма спеціальностями; відсутність навиків ділового спілкування, ведення переговорів, брак комунікативних та презентаційних здібностей; завищені вимоги та амбіції, що не завжди відповідають рівню професійної підготовки, нездатність оцінити свою вартість на ринку; недостатній рівень іншомовної підготовки.

У менеджменті відомо, що ефективність системи управління будь-якої організації або установи визначається відповідями на такі запитання: чи сприяють прийняті рішення досягненню стратегічних пріоритетів, наскільки швидкими і ефективними є процеси впровадження прийнятих рішень, як контролюються і стимулюються процеси виконання поставлених завдань та досягнення конкретних результатів виконавцями.

Досвід роботи провідних університетів світу у напрямку розробки, впровадження та використання сучасних методів управління з метою підвищення якості їх функціонування вимагає виконання таких завдань: удосконалення організаційної та функціональної структури; розвиток інноваційної інфраструктури; виважена кадрова політика; формування мережі стратегічних партнерів; забезпечення ефективного зворотного зв'язку «університет-споживачі».

Важливою умовою розгортання інноваційної діяльності університету є інноваційний розвиток професорсько-викладацького складу. Відтак актуальним є удосконалення системи стажування викладачів у провідних наукових установах та організаціях Національної академії наук України, галузевих академій та закордоном. Поглиблення співпраці з інституціями НАН України забезпечить можливість науково-педагогічним працівникам і найбільш талановитим студентам максимально розкрити свій творчий потенціал.

В умовах цифровізації суспільства потрібно зосередити особливу увагу на створенні сучасної інфраструктури освітнього процесу (аудиторії, оснащені мультимедійними засобами, навчальні віртуальні лабораторії, автоматизовані робочі місця, сучасні навчальні лабораторії тощо). Комп'ютеризація та інформатизація всіх напрям-

ків діяльності університету є одним із стратегічних завдань, що потребують якнайшвидшого практичного втілення. Потужним резервом у контексті інноваційного розвитку є також розбудова системи заочного та дистанційного навчання.

Одним із стратегічних напрямів досягнення світового рівня інноваційності є отримання закладом вищої освіти статусу дослідницького університету. Саме дослідницькі університети, що забезпечують інтеграцію інноваційного, освітнього та наукового складників, є потужним чинником розбудови інноваційної діяльності. Такі заклади вищої освіти стають ключовою ланкою інноваційної системи професійної підготовки висококваліфікованих кадрів в умовах глобальних трансформацій економічних систем та запровадження інноваційних моделей високотехнологічного виробництва.

Для досягнення статусу дослідницького університету заклад вищої освіти має відповідати системі критеріїв. Зокрема: збалансоване співвідношення в загальному бюджеті фундаментальних і прикладних наукових досліджень державного фінансування та коштів, отриманих на конкурсній основі; інноваційність освітнього процесу, змісту та методики навчання студентів; залучення до освітньо-наукового процесу провідних закордонних учених; запровадження інноваційної інфраструктури університету та формування інноваційного освітнього середовища, до якого долучені не лише власні інтелектуальні та матеріально-технічні ресурси закладу, а й дослідні підприємства, на яких здійснюється технологічне упровадження результатів інноваційної діяльності та виробництво інноваційних продуктів і послуг [2].

Нормативно-правові засади функціонування дослідницьких університетів були визначені у Положенні про дослідницький університет, затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України (2010), та розвинуті в Законі України «Про вищу освіту» (2014). Вони регламентують порядок надання національному університету статусу дослідницького, основні засади його діяльності, особливості кадрового

потенціалу, фінансування, матеріального забезпечення, права та обов'язки суб'єктів дослідницького університету. Дослідницький університет позиціонується як заклад вищої освіти, що провадить дослідницьку та інноваційну діяльність, має вагомі наукові здобутки, забезпечує інтеграцію освіти, науки та виробництва, бере активну участь у реалізації міжнародних проєктів і програм [7].

Провідною метою функціонування дослідницького університету є створення інноваційного середовища, яке є основою реалізації інноваційної діяльності. Основним показником, що є підставою для надання закладу вищої освіти статусу дослідницького університету, визначено його внесок у розвиток держави за моделлю поєднання освіти, науки та інновацій [6].

Відтак, одним із пріоритетних завдань є досягнення Національним авіаційним університетом підтвердження статусу дослідницького. З метою увідповіднення закладу принципам та критеріям набуття статусу «дослідницький університет» за моделлю інтеграції науки, освіти й інновацій та з орієнтацією на глобальні інноваційні виклики здійснюються комплексні заходи за такими стратегічними напрямками:

- зміцнення науково-освітньо-галузевого партнерства, здійснення спільних інноваційних проєктів, що враховують інтереси держави, високотехнологічних галузевих підприємств, науки, освіти, бізнесу;

- активізація досліджень стратегічних наукових проблем авіаційно-космічної галузі, набуття статусу «дослідницький університет», входження до рейтингу 500 найуспішніших університетів світу;

- інтеграція НАУ у світовий освітньо-дослідницький інноваційний простір, участь у міжнародних інноваційних проєктах, підвищення публікаційної активності за показниками міжнародних наукометричних баз, розгортання інноваційної системи підготовки науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації, компетентних у галузі інноваційно-проєктного менеджменту;

- посилення інноваційності структурних підрозділів університету та їх взаємодія з використанням сучасних цифрових технологій.

References

1. Doktryna rozvytku Nacional'nogo aviacijnogo universytetu na 2015-2024 roky. URL: <https://nau.edu.ua/ua/menu/un%D1%96versitet/doktryna-rozvytku.html>.
2. Ishhenko A.Ju. Innovacijni doslidnyc'ki universytety jak chynnyk modernizacii' osvith'o-naukovoï' sfery ta rozbudovy suspil'stva znan'. Analitychna zapyska. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/1427>.
3. Koncepcija innovacijnogo rozvytku Nacional'nogo aviacijnogo universytetu. URL: <https://nau.edu.ua/ua/menu/un%D1%96versitet/pro-universitet/kontsepsiya-innovatsijnogo-rozvytku-natsionalnogo-aviatsijnogo-universitetu.html>.
4. Nauka ta innovacii' / M.G. Luc'kyj, Je.O. Romanenko, Ju.V. Zajcev, V.M. Il'chenko, R.V. Gazdjuk, T.M. Zaharchuk, O.L. Rybalko. Kyi'v: NAU, 2021. 104 s.
5. Opanasjuk Ju.I. Innovacijnyj typ progresu jak radykal'na zmina stylju zhyttja. *Naukovyj chasopys Nacional'nogo pedagogichnogo universytetu imeni M.P. Dragomanova*. Serija 7: Religijeznavstvo. Kul'turologija. Filosofija: zb. nauk. prac'. Kyi'v: Vyd-vo NPU imeni M.P. Dragomanova, 2015. Vyp. 33(46). S. 211-216.
6. Pro vyshhu osvitu: Zakon Ukrai'ny vid 1 lyp. 2014 r. № 1556-VII. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
7. Pro zatverdzhennja Polozhennja pro doslidnyc'kyj universytet: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrai'ny vid 17 ljut. 2010 r. № 163. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/163-2010-%D0%BF>.
8. Pro pidtrymku ta rozvytok innovacijnoi' dijalnosti: Projekt Zakonu Ukrai'ny. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/gromadske-obgovorennja-zakonoprojekt-shodo-pidtrimki-ta-rozvytku-innovacijnoyi-dijalnosti>.
9. Pro shvalennja Strategii' rozvytku sfery innovacijnoi' dijalnosti na period do 2030 roku: Rozporjadzhennja Kabinetu Ministriv Ukrai'ny vid 10 lyp. 2019 r. № 526-r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#Text>.
10. Shevchenko L.S. Typologizacija innovacijnoi' dijalnosti ta innovacij v osvithnij sferi. URL: <http://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2014/01/Shevchenko.pdf>.
11. Global Innovation Index 2021 Ukraine. URL: <https://www.wipo.int>.

MODERN INSTITUTION OF HIGHER EDUCATION AS A SCIENTIFIC AND INNOVATIVE CENTER

National Aviation University
Liubomyra Huzara Avenue, 1, 03058, Kyiv, Ukraine
E-mail: lutskyi.maksym@npp.nau.edu.ua

Purpose: to substantiate the features of innovation development as a priority of state policy of Ukraine and to identify the main ways to build a modern institution of higher education as a research and innovation center. **Methods:** general and special scientific methods were used to achieve this goal. The use of these methods allowed us to outline the problems of innovative development of modern higher education and science, and the transformation of domestic universities into centers of innovative development. **Results:** the need to regulate the legal, economic and organizational principles of state regulation of innovation is emphasized. The leading role of the higher education institution as a unique social institution that ensures the creation and development of the intellectual potential of the state is noted. The principles of development of the National Aviation University as an innovation center in the educational and aerospace industry are analyzed, and the main means, methods, and procedures of such development are formulated. The strategic principles of innovative development of the National Aviation University are outlined, the criteria of systematic assessment of its innovative potential are characterized and the basic priorities of development taking into account global challenges are defined. Emphasis is placed on the problems of innovative development of scientific and pedagogical staff in the context of the digitalization of society. Scientific views on modern universities as research and innovation centers are generalized, which provide a unique function of integration of the knowledge society by ensuring interaction with the generation, exchange, and transfer of knowledge. **Discussion:** problems of innovative development of the system of domestic higher professional education and ways to solve them.

Keywords: institution of higher education; innovation center; innovative development; National Aviation University.

Стаття надійшла до редакції 21.02.2022